

บทที่ 1

บทนำ



## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย เพื่อมุ่งเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม รักษาความมั่นคงปลอดภัยของชาติและเสริมสร้างความผาสุกร่วมกันในสังคมไทย การจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องมุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น รู้จักการแก้ปัญหา รักษาการทำงาน และสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการะกิจของส่วนรวมตามวิถีทางของระบอบการปกครอง (จรรยาพร ธรณินทร์, 2532)

การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเบื้องต้นที่สำคัญยิ่งที่ทุกคนต้องได้รับทั่วถึงอย่างไม่มีข้อยกเว้น โดยจัดเป็นการศึกษาภาคบังคับในโรงเรียนซึ่งเรียกกันว่าการศึกษาในระบบ รัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการที่จะกำหนดแนวการศึกษา อบรมและวิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เยาวชนของชาติได้เจริญงอกงามเป็นไปตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ซึ่งมีหน้าที่โดยทั่วไปตามความคิดของ บันลือ พลฤกษ์วัน (2519) ดังนี้

1. ฝึกฝนให้เกิดทักษะในการติดต่อสื่อความหมายในการใช้ภาษาแม่และการคิดคำนวณ การคาดคะเน ให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน
2. เสริมสร้างกิจนิสัย สุขนิสัย ในการดำรงตนและครอบครัว
3. ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักแสวงหาและจับจ่ายใช้สอยให้เหมาะแก่อัตภาพ
4. ส่งเสริมและปลูกฝังให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ต่อสังคมที่ตนอาศัยอยู่
5. สร้างเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดี มีค่านิยมในระเบียบประเพณี

ศิลปะ และวัฒนธรรมอันดีงาม

6. ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักใฝ่หาความรู้ ปรับตนและสนใจต่อข่าว

เหตุการณ์บ้านเมืองโดยสม่ำเสมอ

พลศึกษาเป็นการศึกษาส่วนสำคัญยิ่งสำหรับนักเรียนในชั้นประถมศึกษา เพราะวิชานี้เป็นเครื่องช่วยอบรมนิสัยใจคอ ความซื่อสัตย์สุจริตและความสามารถของนักเรียนในแต่ละคน จากการศึกษาที่นักเรียนฝึกพลศึกษาและเล่นกีฬาต่าง ๆ ครูย่อมมีโอกาสดูแลและพิจารณานิสัยใจคอ กิริยาท่าทีและความต้องการของเด็กได้เป็นอย่างดี การเข้าใจเด็กได้ชัดเจนย่อมเป็นสิ่งสำคัญในการอบรมถ้าครูรู้ว่าเด็กอ่อนทางไหน เสียทางไหน มีความสนใจในเรื่องอะไรครูก็อาจหาวิธีแก้ไขได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เด็กมีความสามารถปรับปรุงตัวเองให้เหมาะสมกับสังคมคือให้เข้ากับเพื่อนฝูงและคนอื่นได้อย่างถูกต้อง (กรมพลศึกษา, ม.ป.ป.) วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในหลักสูตรของโรงเรียนในการที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ (วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, 2523) นอกจากนี้ ชินินทร์ ยุกตะนันท์ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวไว้ว่า "เด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นวัยที่ต้องการการเคลื่อนไหวอย่างมากซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของเด็กและการเคลื่อนไหวก็มีลักษณะแตกต่างกันมากมาย เช่น การเดิน การนั่ง การวิ่ง การกระโดด ฯลฯ การเคลื่อนไหวเหล่านี้หากเด็กนักเรียนได้เคลื่อนไหวอย่างถูกวิธี ถูกบุคคลิกลักษณะ ก็ช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตแข็งแรงให้แก่เด็กนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ"

การจัดการศึกษาให้บังเกิดผลดีแก่เด็กนักเรียนอย่างเต็มที่นั้นจะต้องมีบุคคลหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง อาทิเช่น ครู ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการให้การศึกษาแก่นักเรียนนอกจากนี้ก็มีผู้ปกครองซึ่งเป็นบิดามารดาหรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูส่งเสียให้นักเรียนได้ศึกษาเล่าเรียนก็เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการศึกษานักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ครอบครัวมีความสำคัญที่สุดที่ให้การศึกษารอบอบเลี้ยงดูตั้งแต่ต้นโดยตรงยิ่งในสมัยโบราณแล้วยังมีความสำคัญในด้านการอบรมเลี้ยงดู อาชีพ และอื่น ๆ แม้ครอบครัวในสมัยปัจจุบันพ่อแม่ก็รับภาระหน้าที่อยู่เป็นอันมาก เราจะเห็นได้ว่านอกจากการศึกษารอบอบแล้ว การดำรงชีวิต ความอบอุ่นในครอบครัว

ย่อมเป็นหลักสำคัญ นับว่าพ่อแม่เป็นบูรพาจารย์ซึ่งมีบุญคุณอย่างอเนกอนันต์ทีเดียว (บันลือ พฤษะวัน, 2525) นอกจากนี้ ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (2521) กล่าวไว้ว่า "ผู้ปกครองนั้นเป็นบุคคลซึ่งจะรับผลการเล่าเรียนของเด็กในโรงเรียน ถึงแม้จะไม่มี ความรับผิดชอบในกิจการของโรงเรียนเต็มที่ก็ตาม แต่ผลของการศึกษาของนักเรียน ในโรงเรียนมักจะตกไปอยู่กับผู้ปกครอง เพราะฉะนั้นผู้ปกครองจึงเป็นผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนในขั้นสุดท้าย" การที่เด็กจะเจริญเติบโต หรือมีพัฒนา การด้วยดีนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับเวลาและสภาพแวดล้อมเท่านั้น เด็กยังต้องการที่จะได้รับการ แนะนำ การชี้ช่องทางที่ถูกที่ควรจากครูและผู้ปกครองอีกด้วย ฉะนั้นบทบาทของ ผู้ปกครองจึงมิได้จำกัดเพียงการเลี้ยงดูและการดูแลความประพฤติเท่านั้นแต่ยังรวมถึง การให้การศึกษาแก่นักเรียนด้วย

ในปัจจุบัน บ้านหรือครอบครัวได้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้และอบรม ผู้เยาว์ให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนน้อยลงทุกที และกลับมอบ บทบาทนี้ให้แก่โรงเรียนโดยไม่ได้ช่วยเสริมต่อสิ่งซึ่งโรงเรียนสอนหรืออบรมเด็ก มี การปล่อยปละละเลยที่จะติดตามว่า ลูกของตนได้เอาใจใส่ต่อการเรียนในโรงเรียน หรือไม่ การละเลยนี้ก่อให้เกิดปัญหา เช่น ปัญหาวัยรุ่น ปัญหายาเสพติด เป็นต้น อันที่จริงที่บ้านมีบทบาทอย่างมากในฐานะเป็นแหล่งการศึกษาของผู้เยาว์ เด็กเรียนรู้ ในสิ่งต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตรวมทั้งการใช้ภาษาจากบ้าน ถ้าจะให้การศึกษาของ เยาวชนเป็นผลดี บ้านต้องทำหน้าที่ของตนให้ถูกต้องและมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการ ศึกษาของเด็ก อย่างไรก็ตามบ้านหรือครอบครัวจะต้องเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับบทบาท ของตน และของโรงเรียนเสียใหม่โดยจะต้องให้การศึกษาแก่เด็กให้ต่อเนื่อง สอดคล้องและเสริมซึ่งกันและกัน (รัตนา ตุงคสวัสดิ์, 2528) ครอบครัวเป็นสถาบัน ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของเด็ก ซึ่งบาลแลนไทน (Ballantine, 1983) "ได้ยืนยันว่ามีหลักฐานเป็นอันมากที่สนับสนุนเรื่องนี้ในครอบครัวเด็กได้พัฒนา ทัศนคติต่อตนเองและต่อการศึกษาที่เขาจะเป็นอะไรในอนาคต นอกจากนี้ยังได้พัฒนาความ มุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษา บุคคลได้รับการศึกษาแบบธรรมดาวิสัยในสิ่งแวดล้อมที่ ครอบครัวจัดให้และยังได้รับการสนับสนุน อุดหนุนและได้รับรูปแบบของความประพฤติ

ในการแสวงหาการศึกษาแบบในระบบ" ในขณะที่ครอบครัวอบรมขัดเกลาเด็ก และเลี้ยงดูเด็กให้มีความเป็นมนุษย์เพื่อจะได้สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมชีวิตทางสังคมและวัฒนธรรม ครอบครัวได้เตรียมเด็กสำหรับโรงเรียนด้วยการเตรียมที่มีความแตกต่างกันในระหว่างครอบครัวต่าง ๆ ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องทัศนคติทางการศึกษาก็คือชั้นในสังคม ครอบครัวมิได้สอนเพียงค่านิยม บรรทัดฐาน และจารีตของชั้นของครอบครัวตนเท่านั้นแต่ได้สอนโครงสร้างของสังคมทั้งหมดซึ่งรวมทั้งชั้นต่าง ๆ ในสังคมและโอกาสที่จะเปลี่ยนฐานะทางสังคมทั้งในทางสูงขึ้นและต่ำลง เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนภูมิหลังทางด้านชั้นของสังคมของเด็กก็จะแสดงความแตกต่างออกมาอย่างชัดเจน (Scotter, 1979)

ละเมียด ลิมาอักษร (2521) ได้ให้คำแนะนำว่า การที่นักเรียนเรียนไม่ดีนั้นสิ่งที่ควรนำมาพิจารณาคือ พ่อแม่ผู้ปกครองได้จัดสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียนได้เหมาะสมหรือไม่เพียงใด นักเรียนมีห้องเรียน หรือสถานที่ที่เป็นสัดส่วนที่จะทำการบ้านหรือท่องหนังสือได้สะดวกสบายเพียงใด ฯลฯ นอกจากนี้จะพิจารณาและแก้ไขสาเหตุให้ถูกต้องแล้วพ่อแม่ควรใช้เวลาสนทนาซักถามเกี่ยวกับการเรียนหรือเกี่ยวกับทางโรงเรียนก่อนที่จะปล่อยให้เด็กนักเรียนทำการบ้านหรือท่องหนังสือตามลำพัง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเห็นว่าพ่อแม่มีความรักและห่วงใย และเพื่อตอบปัญหาแก้ข้อสงสัยของนักเรียน นักเรียนจะมีความสนใจและภาคภูมิใจถ้าพ่อแม่สามารถให้คำแนะนำ หรือตอบคำถามเกี่ยวกับการเรียนของตนได้ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในการเรียนยิ่งขึ้น การให้คำแนะนำแก่นักเรียนนั้นพ่อแม่ควรช่วยแต่เพียงให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการและคอยดูแลให้นักเรียนทำการบ้านตามที่โรงเรียนมอบหมายให้ แต่การดูแลไม่ควรเป็นในลักษณะถามตอบเพราะ จะเป็นการฝึกให้นักเรียนขาดความรับผิดชอบ นอกจากนี้แล้ว ผู้ปกครองก็ควรหาโอกาสพบปะสนทนากับครูเพื่อถามข่าวคราวความก้าวหน้าทางการเรียนตลอดจนความประพฤติของนักเรียน ที่อาจจะต้องร่วมมือกันแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกันกับ อาทร รัตนคำวน (2522) ได้เสนอแนะว่า ผู้ปกครองสามารถช่วยส่งเสริมในเรื่องการเรียนได้โดย

1. จัดเวลาและสถานที่สำหรับทำการบ้าน หรือการเรียนที่บ้านให้



## แก่นักเรียน

2. ช่วยสอนเรื่องที่เป็นปฏิบัติการพื้นฐาน
3. ติดตามการปฏิบัติงานของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. กระตุ้นเตือนให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ

ผู้ปกครองเป็นผู้มีส่วนสร้างความอบอุ่น ความรัก ความมั่นคงและเสริมสร้างกำลังใจให้แก่บุตรและนักเรียนในปกครองเป็นอย่างมาก ดังนั้นผลสำเร็จทางการเรียนการสอนจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับโรงเรียนเท่านั้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและส่งเสริมจากผู้ปกครองด้วย เมื่อส่งเสริมให้แต่ละคนเจริญก้าวหน้าไปตามทิศทางของเขา แล้วก็ช่วยกำหนดความสามารถเฉพาะทางไปด้วย เมื่อพบว่าผู้เรียนถนัดและสนใจด้านไหนแล้วสถาบันการศึกษาและผู้ปกครองก็ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนก้าวหน้าไปทางด้านนั้น

การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น ต้องบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ตลอดการเรียนก่อน ทั้งของครูและผู้ปกครอง ดังที่ เวอร์จิลิโอ (Virgilio, 1990) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ใหญ่ของการให้มีการร่วมมือของผู้ปกครองในวิชาพลศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้ปกครองได้รู้สึกถึงความรับผิดชอบที่จะต้องรับผิดชอบต่อสุขภาพและสมรรถภาพทางด้านร่างกายของบุตรตน
2. เพื่อให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรมการออกกำลังกายของบุตรตน
3. เพื่อเพิ่มและพัฒนาระดับทักษะในกิจกรรมการออกกำลังกายของผู้ปกครองและนักเรียน โดยอาศัยการประกอบกิจกรรมขณะอยู่ที่บ้านเป็นหลัก
4. เพื่อพัฒนาโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนโดยอาศัยกิจกรรมสนับสนุนจากผู้ปกครอง
5. เพื่อผู้ปกครองได้มาผูกพันและสนับสนุนให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาพะ

โปรแกรมสำหรับพ่อแม่ตลอดปีการศึกษาควรจัดให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองของ

เด็กนักเรียนได้มีโอกาสมาที่โรงเรียนหลายครั้ง เพื่อชมลูกหลานของตนแสดงการเล่นทางพลศึกษา เพราะนอกจากจะได้แลเห็นความก้าวหน้าของพลศึกษาแล้วยังได้ชมความเจริญทางด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนอีกด้วย (ไพฑูรย์ สินลาวัฒน์, 2525) นอกจากนั้น ธีระ ชัยยุทธขรรยง (2527) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อบุตรหลาน คือ

1. ให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ สนใจและเข้าใจเขา อย่างเพียงพอ
2. พยายามสังเกตเด็กที่อยู่ในความปกครองของตนนั้นว่าชอบที่จะทำกิจกรรมอะไรบ้าง พยายามหาสิ่งที่มีประโยชน์ให้เด็กได้ทำตามความชอบ
3. จัดหาหนังสือที่ดีมีประโยชน์เหมาะสำหรับวัยเด็กที่อยู่ในความปกครองได้อ่าน
4. จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้น่าอยู่มีบรรยากาศที่ดีเพื่อดึงดูดใจให้เด็กอยากอยู่บ้าน

การส่งเสริมการให้กำลังใจเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับนักเรียน เพราะการดำเนินการย่อมมีปัญหา ข้ออุปสรรค ข้อจำกัดมากมาย ซึ่งล้วนแล้วแต่บั่นทอนความตั้งใจความเสียสละของผู้ดำเนินการตลอดเวลา ผู้ปกครองและครูจึงต้องคอยเสริมแรงติดตามผลให้คำแนะนำที่สร้างสรรค์ มีประโยชน์และเสริมแรงให้แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานของคณะศึกษาศาสตร์ หรือคณะครุศาสตร์ การก่อตั้งมีผลสืบเนื่องมาจากการตั้งคณะศึกษาศาสตร์ หรือคณะครุศาสตร์โดยมุ่งหวังให้มหาวิทยาลัยได้ทำหน้าที่ผลิตครูปริญญา เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติในการฝึกหัดครูระดับปริญญาตรี มีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งโรงเรียนสาธิตขึ้นในคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้ผลิตฝึกงานค้นคว้าหาความชำนาญ และประสบการณ์ด้วยความมั่นใจก่อนจะสำเร็จไปประกอบอาชีพ นอกจากนี้การฝึกหัดงานระดับปริญญาฯ ยังเน้นถึงความสำคัญของการค้นคว้า และทดลองเป็นประการสำคัญด้วย ดังนั้นโรงเรียนสาธิตจึงทำหน้าที่ เป็นห้องปฏิบัติการทางวิชา

การของคณะศึกษาศาสตร์ หรือนัยหนึ่งเรียกว่า ศูนย์วิจัย และพัฒนาการศึกษา ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จึงจะเน้นในส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นที่ศึกษา วิจัยและทดลองในวิชาการพัฒนาของเด็กในวัย และในระดับการศึกษาต่าง ๆ อันจะส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้องในทฤษฎีของวิชาจิตวิทยาพัฒนาการวิชาจิตวิทยาการศึกษา วิชาการแนะแนวการศึกษาตลอดจนทฤษฎีการวัดผลการศึกษา
2. เพื่อเป็นที่ทดลองและวิจัยหลักสูตรประเภทต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรอาชีวศึกษาในแขนงวิชาต่าง ๆ และวิธีสอนวิชาต่าง ๆ วิธีใช้อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา ตลอดจนหนังสือแบบเรียน
3. เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติงานของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ที่จะได้ฝึกหัดงานครูโดยมีการสังเกตการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียน ฝึกหัดการทำงานกับเด็กในวัยและระดับต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาค้นคว้าหาประสบการณ์ในด้านการเรียนการสอนให้ถูกต้องตามหลักวิชา
4. เป็นแหล่งสาธิตและเผยแพร่ผลงานทดลอง วิจัยและค้นคว้าทางการศึกษาให้แก่สถาบันอื่นๆ เช่นบุคคลที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษา ชุมชนให้ความร่วมมือในการปรับปรุงวิธีการให้การศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาส่วนรวม
5. เป็นสถาบันที่ให้การศึกษาแก่กุลบุตร กุลธิดา ตามระดับความสามารถ สติปัญญา ความถนัดและความสนใจ อันจะส่งเสริมให้มีพื้นฐานของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยนั้น มีความมุ่งหมายที่จะสั่งสอนและฝึกฝนให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกายและทางจิตใจ โดยให้มีพละนามัยที่สมบูรณ์และจิตใจผ่องใสมีความสุข

ในทางสติปัญญา ให้รู้จักใช้วิจารณ์ญาณ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิดรู้จักแก้ปัญหาในทางที่ถูกที่ควร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักทำ

ความรู้จักเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ อย่างถ่องแท้

ในด้านอารมณ์ ให้รู้จักควบคุมและพัฒนาอารมณ์ให้ถูกต้อง

ในด้านสังคม ให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ รู้จักรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ของตน รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ในด้านวิชาการ ให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างเต็มที่ตามความสามารถของแต่ละบุคคลและให้มีนิสัยรักการเรียน ตลอดจนการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ (สาธิตเกษตรสัมพันธ์ เมษายน, 2523)

การที่ผู้ปกครองให้การส่งเสริมในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาไม่ว่าจะเป็นการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน การให้ความรู้เพิ่มเติม การปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ การจัดหาอุปกรณ์การเรียนและฝึกซ้อมกีฬา และหรือการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนและฝึกซ้อมกีฬาให้ก็ตาม จะเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนเป็นอย่างมาก จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเรียนและทางด้านพฤติกรรมตามที่โรงเรียนประสงค์ อนึ่งโรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นโรงเรียนแบบอย่างของการศึกษาทดลองค้นคว้า ส่งเสริมพัฒนาการความสามารถ ความถนัด และความสนใจในทุก ๆ ด้านแก่เยาวชนของชาติ และมีชื่อเสียงอยู่ในระดับแนวหน้าเพราะสภาพการณ์ต่าง ๆ เชื้ออำนวยเช่น ครูผู้สอนมีคุณวุฒิทางการศึกษาสูง มีนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ ตลอดจนฐานะความเป็นอยู่และการศึกษาของผู้ปกครองค่อนข้างที่จะดี หากผู้ปกครองได้ให้ความสนใจเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนก็จะช่วยให้การพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการสำรวจถึงบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาแก่นักเรียน เพื่อที่จะได้นำผลจากการวิจัยมาเผยแพร่ ส่งเสริม และปรับปรุงเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน และเป็นแนวทางในการจัดการเรียน

การสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และ  
โรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริม  
การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบถึงบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริม  
การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในแต่ละโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองนักเรียนชายกับ  
ผู้ปกครองนักเรียนหญิงในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา

### สมมติฐานของการวิจัย

1. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองนักเรียนชายกับผู้ปกครองนักเรียน  
หญิงในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนสาธิตประถมศึกษา  
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน
2. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนการสอน  
วิชาพลศึกษาในโรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้ง 5 แห่งต่าง  
ต่างกัน

### ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา  
ปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย  
ปีการศึกษา 2535
2. การวิจัยครั้งนี้จะสำรวจถึงบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองนักเรียน  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
3. บทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจะศึกษาบทบาท

เฉพาะ 6 ด้านที่ ประพัฒน์ ลักษณะพิเศษ (2534) ได้ศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

- 3.1 ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียนในวิชาพลศึกษา
- 3.2 ด้านการให้ความรู้ในวิชาพลศึกษาเพิ่มเติม
- 3.3 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริมทักษะทางกีฬาของนักเรียน
- 3.4 ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ
- 3.5 ด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน และฝึกซ้อมกีฬา
- 3.6 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนและฝึกซ้อมกีฬา

#### ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้ปกครองทุกคนตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจและให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้

#### คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การสำรวจ หมายถึง การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของบุตรธิดา โดยการนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ

บทบาท หมายถึง ระดับความมากน้อยของพฤติกรรมในแต่ละสถานภาพของการปฏิบัติในบทบาทด้านต่าง ๆ ของสิ่งที่คุณปกครองได้ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาแก่บุตรธิดาของตน

การส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือเอาใจใส่ และพร้อมใจกันสนับสนุนของผู้ปกครอง ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนรวมทั้งการประกอบกิจกรรมออกกำลังกาย และเล่นกีฬาที่บ้านหรือที่อื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้บุตรธิดาของตนบรรลุสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา

ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียนในวิชาพลศึกษา หมายถึง การสอบถามถึงการเรียน ติดตามดูความสามารถของนักเรียน ช่วยทบทวนและชี้ให้

เห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษาที่เรียนไปแล้ว

ด้านการให้ความรู้ในวิชาพลศึกษาเพิ่มเติม หมายถึง การช่วยสอน เสริมความรู้ในวิชาพลศึกษาที่นักเรียนกำลังเรียน หรือสนับสนุนให้นักเรียนหาความรู้ จากแหล่งวิชาการต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด สื่อมวลชน หนังสือหรือการพาบุตรธิดาไปดู การแข่งขันจริง เป็นต้น

ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริมทักษะทางกีฬาของนักเรียน หมายถึง การให้คำแนะนำ การใช้อุปกรณ์ประกอบการอธิบาย เมื่อนักเรียนมีปัญหา เกี่ยวกับการเรียนในวิชาพลศึกษา แนะนำชักจูงให้ฝึกหรือจัดหาอาจารย์พิเศษให้

ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ หมายถึง การให้คำชมเชย หรือรางวัล เมื่อนักเรียนมีผลการเรียนในวิชาพลศึกษาเป็นที่น่าพอใจ

ด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน และฝึกซ้อมกีฬา หมายถึง การ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียน หรืออุปกรณ์ในการฝึกทักษะทางการเรียนวิชา พลศึกษาให้แก่นักเรียนอย่างครบถ้วน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนและฝึกซ้อมกีฬา หมายถึง การจัดสถานที่ อุปกรณ์ให้เหมาะสมในการฝึกซ้อมกีฬาของนักเรียน ให้ เวลาให้นักเรียนฝึกซ้อมและเล่นกีฬาอย่างเพียงพอ และให้ความสนใจและร่วมในการ ฝึกซ้อมกีฬากับนักเรียนในการเรียนวิชาพลศึกษา

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ให้การดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ของโรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัด ทบวงมหาวิทยาลัยอย่างใกล้ชิดที่บ้าน

ผู้ปกครองนักเรียนชาย หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนชายชั้นประถม ศึกษปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ผู้ปกครองนักเรียนหญิง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนหญิงชั้นประถม ศึกษปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ผู้ปกครองชาย หมายถึง บิดาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ผู้ปกครองหญิง หมายถึง มารดาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

โรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย หมายถึง โรงเรียนที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการผลิตครู และเปิดทำการสอนตั้งแต่นั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่

1. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
4. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยบูรพา
5. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

#### ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
2. ทราบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในแต่ละโรงเรียน
3. ทราบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนชายกับผู้ปกครองนักเรียนหญิง
4. มีแนวทางที่ผู้ปกครองและครูหรือโรงเรียนที่จะให้การส่งเสริมซึ่งกันและกันในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนต่อไป
5. เป็นแนวทางสำหรับการวิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมของผู้ปกครองในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในอนาคตต่อไป
6. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยในวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง



เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. ความหมายของบทบาท
  - บทบาทของผู้ปกครองและครู
2. การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
3. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - งานวิจัยในประเทศไทย
  - งานวิจัยต่างประเทศ

ความหมายของบทบาท

ชนิดา รัชพลเมือง (2525) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่า หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ ดังนั้นบทบาทจึงเป็นเพียงแต่พฤติกรรมของสถานภาพ เช่น ครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนนักเรียน

อุทัย หิรัญโต (2526) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่า หมายถึงหน้าที่ (Function) หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมาย (Expected Behavior) ของบุคคลแต่ละคนในกลุ่มหรือในสังคมหนึ่ง ๆ หน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าวโดยปกติเป็นสิ่งที่กลุ่มหรือสังคมกำหนดขึ้น ฉะนั้นบทบาทจึงเป็นแบบแห่งความประพฤติของบุคคลในสถานะหนึ่งที่พึงมีต่อบุคคลอื่นในสถานะอีกอย่างหนึ่งในสังคมเดียวกัน กล่าวได้ว่า บทบาทคือแบบแห่งปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Patterns of Social Interaction) บทบาทของบุคคลในสถานะอย่างหนึ่งที่มีต่อบุคคลในอีกสถานะหนึ่งย่อมไม่เหมือนกันเพราะแบบแห่งปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน สิ่งที่กำหนดบทบาทของบุคคล เช่น อายุ เพศ ตำแหน่งใน